

Centralizirane vs decentralizirane financije

Centralizirane financije:

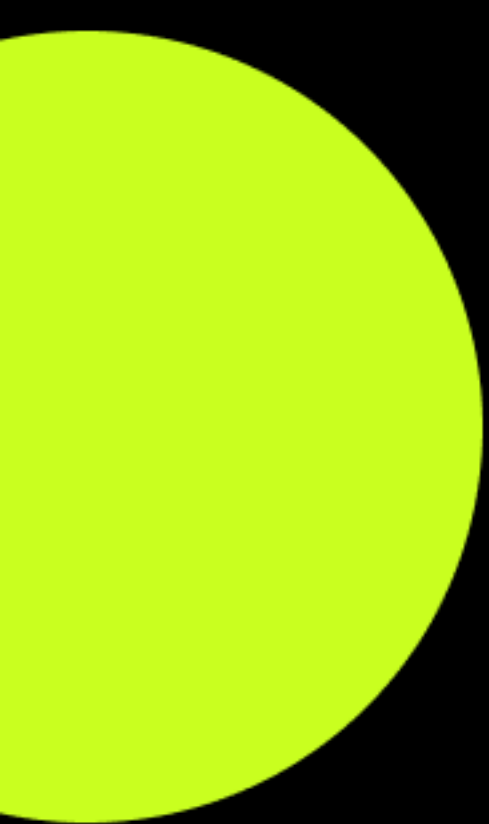
transakcije se obavljaju preko banaka, brokerskih kuća ili burzi kao posrednika.

Decentralizirane financije

(DeFi): P2P ekosustav na blockchainu, bez banaka, brokerskih kuća i drugih službenih posrednika.

Kako funkcioniraju

Centralizirane financije: u transakciji sudjeluje više trećih strana; svaka naplaćuje naknadu i uvodi potencijalne zastoje ili pogreške.

Decentralizirane financije (DeFi): transakcije se zapisuju u zajedničku distribuiranu knjigu; blokovi su kriptirani i nakon zatvaranja nepromjenjivi, a potvrđuju ih odabrani čvorovi u mreži.

Brzina i troškovi

Centralizirane financije:

kompliciranije zbog posrednika i dodatnih koraka, uz kumulativne naknade.

Decentralizirane financije

(DeFi): izravnije transakcije, uz potencijalno znatno niže ili uklonjene naknade.

Raspon imovine i funkcionalnosti

iab.croatia

Centralizirane financije:
standardni financijski proizvodi
kroz postojeće institucije.

**Decentralizirane financije
(DeFi):** osim prijenosa
vrijednosti omogućuju i druge
oblike digitalne imovine,
primjerice pametne ugovore i
NFT-ove.

Kontrola i pristup

Centralizirane financije:

oslanjanje na bankovne račune
i infrastrukturu institucija.

Decentralizirane financije (DeFi):

korisnik upravlja
sredstvima putem
digitalnog novčanika;
sredstva se mogu
pretvoriti u stablecoine
poduprte fiat valutom, a
pristup je moguć svima s
internetskom vezom.

Regulacija i zaštita

Centralizirane financije:
postoje regulatorni okviri i
zaštite, poput osiguranja
depozita.

**Decentralizirane financije
(DeFi):** neregulirano područje
bez zaštite tipa FDIC; nema
usporedive sigurnosne mreže za
korisnike.

Sigurnost i zrelost tehnologije

Centralizirane financije:

najefikasniji sustavi imaju
ljudske i tehničke rizike, ali su
etablirani.

Decentralizirane financije (DeFi):

blockchain je teško
kompromitirati zbog
distribuirane provjere i
nepromjenjivosti, no DeFi
je još malo testiran u
praksi i rizičan.

Ulaganje u DeFi

Neizravno: ulaganje u dionice poduzeća koja razvijaju DeFi rješenja, uz veću spekulativnost i volatilnost.

Izravno: staking kriptovaluta radi validacije blokova i ostvarivanja nagrada ili yield farming kroz posudbu kriptovaluta za kamatu ili dodatne tokene.

Glavne koristi i glavni rizici

Koristi DeFi: veća kontrola nad novcem, brže transakcije, niže naknade, uključivost bez bankovnog računa.

Rizici DeFi: nereguliranost, izloženost prijevarama i krađi, tehničke pogreške, volatilnost i mogućnost propasti projekata.